

İçindekiler

Ekonomik Araştırmalar	2
İşsizlik Oranı 10,2 Oldu	2
GSYH 2022 Üçüncü Çeyrekte %3,9 Arttı	2
Dış Ticaret Açığı Ekim Ayında %421,7 Arttı	3
Ekonomik Güven Endeksinde Azalış Yaşandı	3
TCMB Faiz Kararı	4
Kısa Vadeli Dış Borç Stoku Yükseldi	5
Reel Kesim Güven Endeksinde Azalış Yaşandı	5
Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları	7
Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik	7
COP15: Dünyayı Koruma Sözü Verildi	8
Küresel Isınma Kitlelölümlere Yol Açıyor	10
Uluslararası Araştırmalar	12
Taliban Yönetimi'nin Kadınlara Yönelik Yasakları Devam Ediyor	12
Savaşın Ortasında Zelenskiy'in Washington Ziyareti	13
Qatargate: Avrupa Parlamentosu'nda Yolsuzluk Soruşturması	15
Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar	17
3 Aralık Dünya Engelliler Günü	17
Gençlerin İnsan Hakları Algısı Araştırması	18
Güney Asya Araştırmalar	20
İmran Pencap'ın Dağıldığını Duyurdu	20
Ortak Finans ve Sağlık Görev Gücü, Hindistan'ın G20 Başkanlığı Altında Toplantı Düzenledi	21
Nepal'de Hükümet Kurma Yarışı	22
Bize Ulaşın	23
SAM Ekibi	24

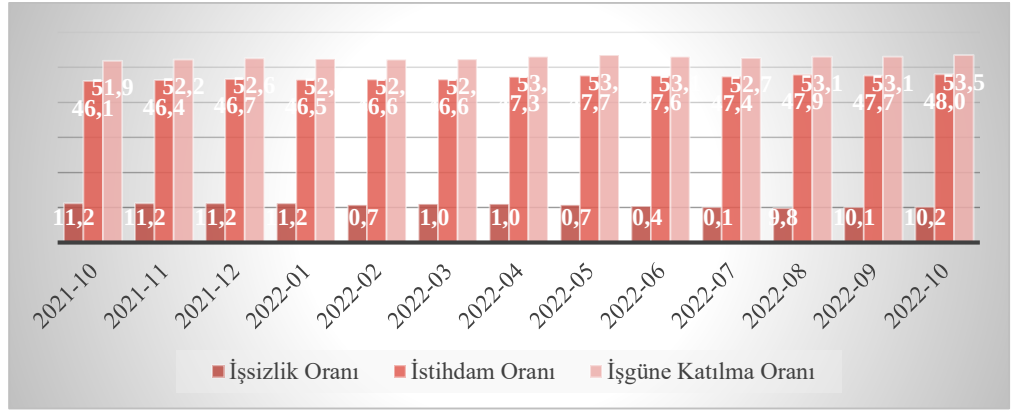
Ekonomik Araştırmalar

İşsizlik Oranı %10,2 Oldu

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ekim ayına ilişkin işgücü istatistiklerini yayımladı. Buna göre 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2022 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre 57 bin kişi artış göstererek 3 milyon 534 bin kişi seviyesine ulaştı. İşsizlik oranı ise 0,1 puanlık artış ile %10,2 olarak gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2022 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre 229 bin kişi artarak 31 milyon 200 bin kişi oldu. Böylece istihdam oranı 0,3 puanlık artış ile %48,0 olarak gerçekleşti.

İşgücü 2022 yılı Ekim ayında bir önceki aya göre 287 bin kişi artarak 34 milyon 734 bin kişi oldu. Böylece işgücüne katılma oranı 0,4 puan artarak %53,5 olarak kaydedildi.

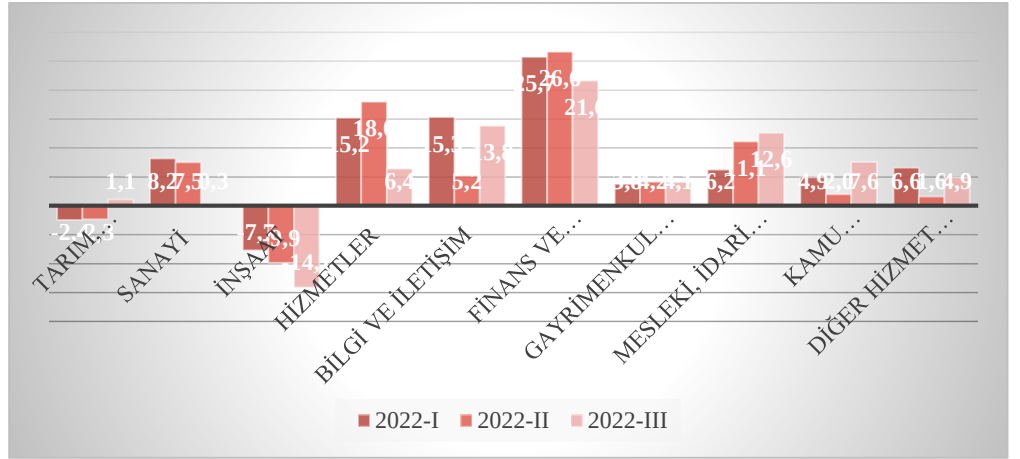

Kaynak: TÜİK

GSYH 2022 Üçüncü Çeyrekte %3,9 Arttı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Temmuz-Eylül dönemine ilişkin Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) istatistiklerini yayımladı. Buna göre GSYH çeyreklik bazda %0,1 azalırken, yıllık bazda %3,9 artış gösterdi.

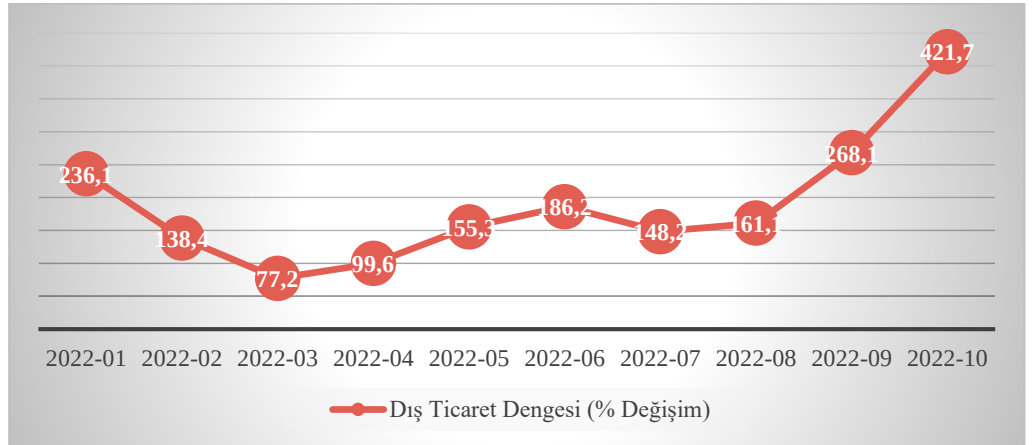
GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde 2022 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak finans ve sigorta faaliyetleri %21,6, bilgi ve iletişim faaliyetleri %13,9, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %12,6, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %7,6, hizmet faaliyetleri %6,9, diğer hizmet faaliyetleri %4,9, gayrimenkul faaliyetleri %4,1, tarım, ormancılık ve balıkçılık %1,1 ve sanayi %0,3 artış gösterdi. İnşaat sektöründe ise %14,1 azalış kaydedildi.

Kaynak: TÜİK

Dış Ticaret Açığı Ekim Ayında %421,7 Arttı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret istatistikleri yayımlandı. Buna göre Ekim ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %421,7 artış göstererek 1 milyar 509 milyon dolardan, 7 milyar 874 milyon dolara yükseldi. Böylece Ocak-Ekim döneminde dış ticaret açığı %168,3 artış ile 33 milyar 933 milyon dolardan, 91 milyar 49 milyon dolara yükseldi.

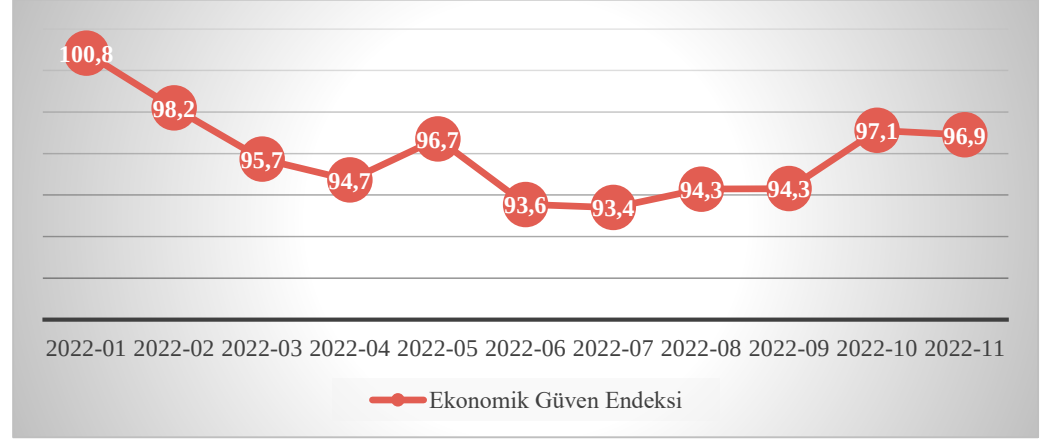
Kaynak: TÜİK

Ekonomik Güven Endeksinde Azalış Yaşandı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Kasım ayına ilişkin ekonomik güven endeksi istatistiklerini yayımladı. Buna göre ekonomik güven endeksi Ekim ayında 97,1 iken Kasım ayında %0,2 oranında azalarak 96,9 seviyesine geriledi.

Tüketici güven endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre %5,3 oranında artarak 76,2 değerini aldı.

Perakende ticaret sektörü güven endeksi %2,1 artış ile 121,9 ve inşaat sektörü güven endeksi %1,2 oranında artış ile 91,6 değerine ulaştı. Reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi %0,7 azalış ile 101,3 ve hizmet sektörü güven endeksi %1,0 azalış ile 118,1 oldu.

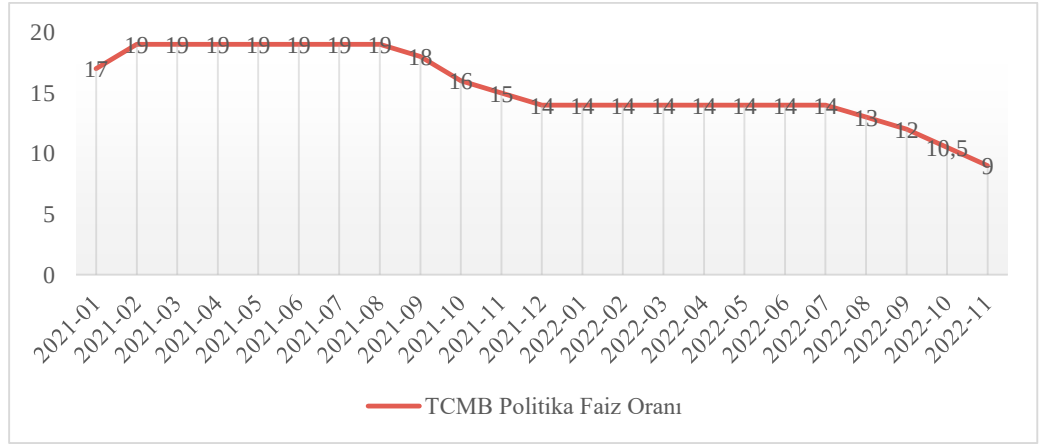
Kaynak: TÜİK

TCMB Faiz Kararı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 24 Kasım 2022 tarihinde yılın on birinci Para Politikası Kurulu (Kurul) toplantısını gerçekleştirdi. Toplantıda Kurul, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 10,5'ten yüzde 9 seviyesine indirilmesine karar verdi.

TCMB'nin açıklamasında şu ifadeler yer aldı:

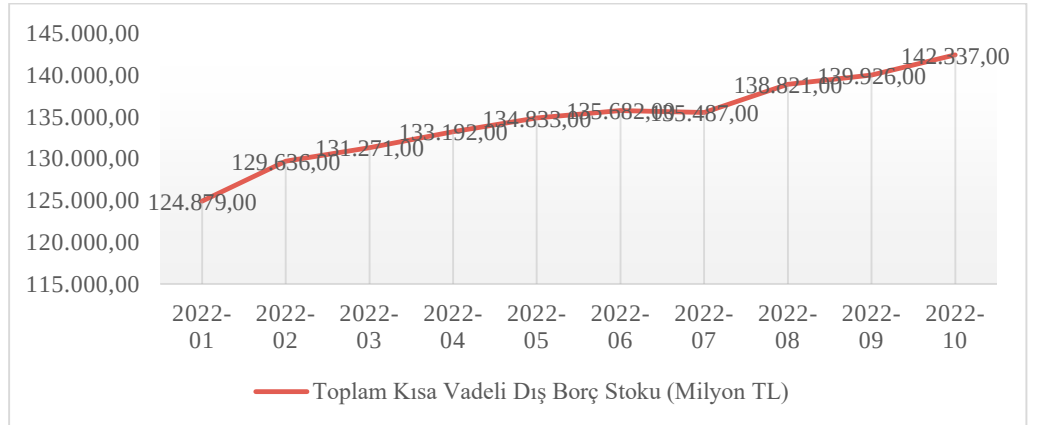
“Enflasyonda gözlenen yükselişte; jeopolitik gelişmelerin yol açtığı enerji maliyeti artışlarının gecikmeli ve dolaylı etkileri, ekonomik temellerden uzak fiyatlama oluşumlarının etkileri, küresel enerji, gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışların oluşturduğu güçlü negatif arz şokları etkili olmaya devam etmektedir. Kurul, sürdürülebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın güçlendirilmesi için atılan ve kararlılıkla uygulanan adımlar ile birlikte, küresel barış ortamının yeniden tesis edilmesiyle dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngörmektedir. Azalan dış talebin toplam talep koşulları ve üretim üzerindeki etkileri yakından izlenmektedir. Küresel büyümeye yönelik belirsizliklerin ve jeopolitik risklerin daha da arttığı bir dönemde sanayi üretiminde yakalanan ivmenin ve istihdamdaki artış trendinin sürdürülmesi ile arz ve yatırım kapasitesindeki yapısal kazanımların sürekliliği açısından finansal koşulların destekleyici olması kritik önem arz etmektedir. Bu çerçevede Kurul, politika faizinin 150 baz puan düşürülmesine karar vermiştir.”

Kaynak: TCMB

Kısa Vadeli Dış Borç Stoku Yükseldi

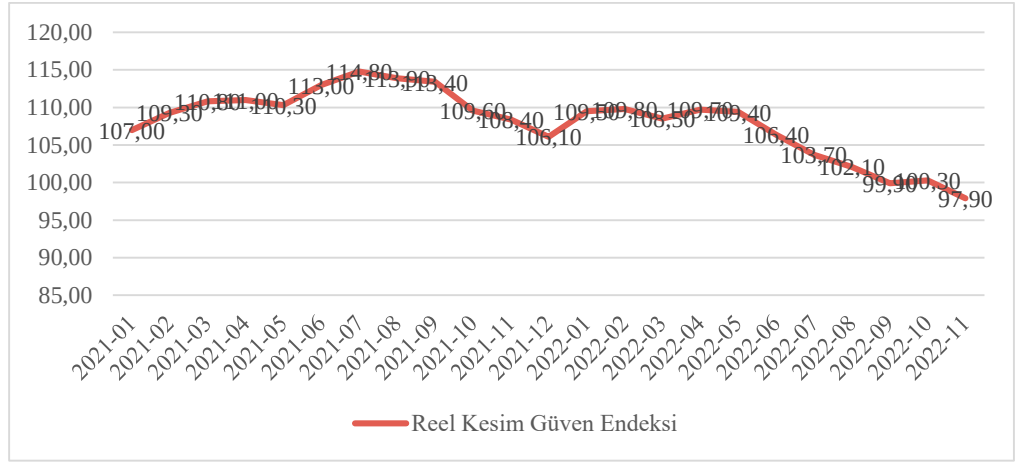
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Ekim ayına ilişkin kısa vadeli dış borç istatistiklerini yayımladı. Buna göre kısa vadeli dış borç stoku Ekim ayında 142,3 milyar dolar oldu. Bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç 58,3 milyar dolar ve diğer sektörlerin kısa vadeli borç stoku 51,8 milyar dolar olarak kaydedildi.

Kaynak: TCMB

Reel Kesim Güven Endeksinde Azalış Yaşandı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Kasım ayına ilişkin reel kesim güven endeksi istatistiklerini yayımladı. Buna göre Ekim ayında 100,3 olan endeks Kasım ayında 97,9 olarak gerçekleşti. Böylece endeks 2022 yılı Haziran ayından itibaren en düşük seviyesine ulaştı.

Kaynak: TCMB

Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları

Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik

Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişiklik 21 Aralık 2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yapılan değişiklik ile bina yıkımı sırasında meydana gelen tozun bastırılması için hangi sistemlerin kullanılabileceğine dair esaslar belirlendi. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, 1 Temmuz 2022 tarihinde yürürlüğe giren Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelikte yıkım işlerinde TSE belgeli toz bastırma sistemlerinin kullanılmasının zorunlu tutulduğu ve sektörün talepleri doğrultusunda geçiş süreci uygulama esasları belirlendiği ifade edildi. Açıklamada, sektörden gelen talepler ile yerli olarak üretilip belgelendirilen toz bastırma sistemlerinin henüz 81 ile hizmet verecek kadar yaygınlaşmamış olması, TSE'de ekipmanın testi ve belgelendirme süreçlerinin belirli bir zaman alması nedeniyle piyasa arzında yaşanan sorunlara alternatif bir düzenleme ihtiyacı doğduğu belirtildi.

Kaynak: <https://csb.gov.tr/binalarin-yikilmasi-hakkinda-yonetmelikte-degisiklik-bakanlik-faaliyetleri-37345>

Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmeliğe bir geçiş maddesi eklendiği belirtilen Bakanlık açıklamasında şu bilgilere yer verildi: “Avrupa standartlarına veya uluslararası geçerliliği kabul edilen diğer standartlara uygun olan ya da TS 13883 Standardına göre akredite bir kuruluştan alınmış uygun test raporu bulunan toz bastırma sistemlerinin, önümüzdeki 2023 yılının sonuna kadar bina yıkım işlemlerinde kullanılabilesine imkân tanınmıştır. Böylelikle belgeli toz bastırma sistemleri yaygınlaşmaya kadar ekipman fiyatlarında ve tedariginde yaşanabilecek muhtemel sorunların önüne geçilmiş olacak ve yıkım işlemlerinde meydana gelen toza karşı alınması gereken çevresel tedbirler aksatılmadan yürütülebilecektir.”

COP15: Dünyayı Koruma Sözü Verildi

COP15 BM Biyoçeşitlilik Taraflar Konferansı, 7-19 Aralık 2022 tarihleri arasında Kanada Montreal’de düzenlendi. Katılımcı ülkeler, konferans sonunda Kunming-Montreal Küresel Biyoçeşitlilik Çerçevesi’ni kabul etti. Bu nihai anlaşma, 2030’a kadar Dünya ekosistemini korumak ve durdurmak için iddialı hedefler ortaya koymaktadır. Kaybedilenlerin geri kazanılmasını amaçlayan anlaşmanın bazı taahhütleri şu şekilde ifade edilmektedir:

- Karalar, sulak alanlar ve denizlerin yüzde 30'unu korumak.
- Bozulmuş arazilerin yüzde 30'unu 2030 yılına kadar eski haline getirmek.
- Türlerin insan kaynaklı yok oluşunu sona erdirmek.
- Gelişmekte olan ülkelere yönelik finans akışını 2025 yılına kadar yıllık 20 milyar ABD dolarına ve 2030 yılına kadar her yıl en az 30 milyar ABD dolarına çıkarmak.

Kaynak: <https://www.magmadergisi.com/surdurulebilirlik/cop15-dunyayi-koruma-sozu-verildi>

Bu taahhütlerin yerine getirilmesinde devlet dışı aktörlerin oynadığı role de dikkat çekildi. Yerli halklar, doğanın en güçlü temsilcilerinden bazıları olarak kabul edilerek “Biyolojik çeşitlilik konusunda gerçek bir eylemde bulunmak istiyorsak, yerlilerin önderliğindeki koruma modelleri bu on yılda norm haline gelmelidir” denildi. Anlaşmada ön plana çıkan konular şu şekilde:

- **İklim /Gıda/Ekonomik Güvenlik:** Doğa kaybı iklim sorununun üçte birini oluşturuyor ancak doğa çözümün üçte birine de katkıda bulunabilir. Doğayı korumak ve restore etmek için harekete geçmeden Paris Anlaşması’na ulaşılmaz. Bu anlaşma iklim, ekonomi ve gıda güvenliğimiz için hayati önem taşıyor. Dijital dizi bilgisi (DSI), yeni ilaçlar, aşılar ve gıda ürünleri üretmek için sıklıkla kullanılan, doğadan aldığımız sayısallaştırılmış genetik

bilgiyi ifade ediyor. Bu biyoçeşitliliğin dijital formları; yağmur ormanlarından, mercan resiflerinden ve diğer zengin ekosistemlerden gelir, ancak bunların menşe ülkelerine kadar izini sürmek zor ve gelişmekte olan ülkeler kaynaklarının kullanımı için maddi gelir bekliyor. COP15'te Afrika devletleri için büyük bir kazanım olan anlaşmanın yapılması ile önümüzdeki yıllarda DSI'a bir finansman mekanizması oluşturulması kararlaştırıldı.

- **Doğa Pozitif ve Net Sıfır Ekonomiler:** COP15, doğanın düşüşünün nasıl durdurulacağına ve tersine çevrileceği konusunda net bir hedef, finansman ve yol haritasına işaret etmektedir. Net sıfır ve doğa pozitif ekonomilere ulaşma arzusu artık uluslararası hukukta kabul gördü; eylemsizlik için hiçbir mazeret bulunmamaktadır. Bunun sonucunda hükümetlerin planlama ve yasama yapması beklenmektedir.
- **Hükümetler ve Şirketler Hesap Verebilir Olmalı:** Doğa için yeni küresel anlaşma, büyük ölçüde göz ardı edilen önceki Aichi hedeflerinden tamamen farklı. COP15, güçlü hükümet planlarını ve iş dünyasının hesap verebilirliğini merkeze koyuyor; ekonomilerin her sektörü işin içinde ve hiç kimse muaf değil. Vahşi yaşamın yok olmasına ve küresel ısınmanın artmasına neden olan sübvansiyonlara her sene yaklaşık 1,8 trilyon dolar harcanıyor. Son 10 yılda büyük bir başarısızlık olan çevreye zararlı sübvansiyonlar hakkında da önemli gelişmeler yaşandı. Nihai metinde dil yumuşatılmış olsa da, anlaşmanın 15. hedefi, hükümetlerin ve çok uluslu şirketlerin "biyoçeşitlilik üzerindeki risklerini, bağımlılıklarını ve etkilerini" açığa çıkarmalarının sağlanmasını gerektiriyor. Uygulandığı takdirde bu iş dünyasında büyük bir değişimin başlangıcı olabilir. BM'ye göre küresel GSYİH'nın yaklaşık yarısı doğal dünyanın sağlıklı işleyişine bağlı ve biyoçeşitlilik kaybı hızla kurumsal risklerin gündemini oluşturmaya başladı. Kauçuktan hurma yağına kadar birçok ülke sürdürülebilir kaynak kullanımı için kurallar geliştiriyor.
- **Acısıyla Tatlısıyla Finansman Kararı:** Mısır'da düzenlenen COP27'deki gibi bu zirvede de finansman en fazla tartışma yaratan konu olmuştur. Dünya'nın en büyük üç yağmur ormanına ev sahipliği yapan Brezilya, Endonezya ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti dahil olmak üzere güney ülkeleri, hükümetlerin COP15'te yeni bir biyoçeşitlilik fonu oluşturmasını istedi. Nihai anlaşmada, BM'nin mevcut biyoçeşitlilik fonu olan GEF içerisinde yeni bir fon oluşturulmasına ve ayrı bir fon için gelecekte görüşülmesine karar verildi. Gelişmiş ülkelere karşı gelişmekte olan ülkelere yılda 30 milyar dolar tutarında uluslararası kamu finansmanı, gelişmekte olan ülkeleri destekleyecek ve doğayı korumak ve restore etmek için harekete geçilmesini sağlayacak.
- **Koruma ile Yerli Hakları:** Gelecek on senenin biyoçeşitlilik anlaşmasında yerli halklardan 18 kez bahsedilmektedir. Çeşitli bilimsel araştırmalar, yerli

halkların insan nüfusunun %5'ini oluşturmaya karşılık Dünya'nın biyoçeşitliliğin %80'ini koruduklarını göstermektedir. Yerli halklar insan hakları ihlallerine, şiddete ve toprak gasplarına maruz kalıyor, ancak anlaşmadaki ifade çok net: Biyoçeşitlilik konusunda gerçek bir adım atacaksak, yerlilerin önderliğinde koruma modelleri önümüzdeki 10 sene içerisinde norm haline gelmeli.

Küresel Isınma Kitlesele Ölümlere Yol Açıyor

WWF (Dünya Doğayı Koruma Vakfı) ve Londra Zooloji Derneği'nin (ZSL) hazırladığı Yaşayan Gezegen Raporu 2022 yayımlandı. Yaşayan Gezegen Raporu'nun 2022 verilerine göre, 50 yıldan kısa bir sürede omurgalı türlerin popülasyonlarında üçte iki oranında keskin bir düşüş görülmüştür. Dünya genelinde düşüşün en önemli nedenleri arasında habitat kaybı, kaynakların aşırı kullanımı, istilacı yabancı türler, kirlilik, iklim değişikliği gibi etkenler yer almaktadır. İki yılda bir yayımlanan Yaşayan Gezegen serisinin 2022 sayısı, ortalama insan ömründen kısa bir sürede omurgalı yaban türlerinin popülasyonlarının % 69 azaldığını ortaya koydu.

Kaynak: <https://yesilhaber.net/kuresel-isinma-kitlesel-olumlere-yol-aciyor/>

50 yıla yakın bir süredir doğanın sağlığını takip eden Yaşayan Gezegen Endeksi, dünya genelinde memeli, çift yaşamlı, balık, sürüngen ve kuş popülasyonlarını izleyen bir erken uyarı sistemi vazifesi görüyor. Bugüne kadarki en kapsamlı bulguları içeren 2022 raporu, 1970 ve 2018 yılları arasında dünya genelinde izlenen türlerin popülasyonlarında %69 oranında keskin bir düşüş yaşandığını göstermektedir. Bölge bazında en büyük düşüşün yaşandığı yer %94 ile Latin Amerika olurken, küresel ölçekte en büyük düşüş %83 ile tatlı su habitatlarındaki türlerde görüldü. 2020'den bu yana veri setine 838 yeni tür ve 11.011 yeni popülasyon eklenmesi ile Yaşayan Gezegen Endeksi 2022

bugüne kadarki en büyük veri setini kullandı. 5.230 türün yaklaşık 32.000 popülasyonundan toplanan veriler toplumun doğayla ilişkisini dönüştürmek için geniş tabanlı eylemlerin planlandığı BM Biyoçeşitlilik On Yılı'nın hedeflerine ulaşma yolunda çok geride kaldığını göstermektedir.

Uluslararası Araştırmalar

Taliban Yönetimi'nin Kadınlara Yönelik Yasakları Devam Ediyor

Afganistan Yüksek Öğretim Bakanı Neda Mohammad Nadeem tarafından tüm devlet ve özel üniversitelere gönderilen mektupta, kadınlara yönelik üniversite eğitiminin süresiz olarak yasaklandığı duyuruldu. Nadeem'in "Hepiniz, kadınların eğitimini bir sonraki duyuruya kadar askıya alma emrini uygulamanız konusunda bilgilendirildiniz" ifadelerini kullandığı mektubun ardından, Bakanlık Sözcüsü Ziaullah Haşimi, Agence France Press'e emri doğrulamıştır. Her ne kadar resmi emirde sadece yüksek öğretim kurumlarına yönelik bir yasaktan söz edilmiş olsa da Kabil'deki bazı kadın öğretmen ve öğrencilerin ortaokullara girişine izin verilmemiştir. Üniversite yasağının ardından, 12 yaşın üzerindeki neredeyse tüm Afgan kadınlar örgüt eğitiminden yasaklanmış duruma gelmiştir. Halihazırda kadınların çoğu orta okullardan da resmen yasaklı durumdadır. Duyurulan son yasak Taliban'ın kadınlara yönelik ilk eğitim yasağı değildir. Taliban, 1990'ların sonlarında iktidarı ele geçirdiğinde de uzun yıllar boyunca kadınlar eğitim hakkından mahrum kalmıştır. O dönemde eğitim hakkını kaybeden birçok Afgan kadın, son yasağa kadar üniversitelerde öğretim görevlisi olarak görev almaktaydı. O kadınlardan biri olan Meena (Güvenlik gerekçesi ile takma ad kullanılmıştır), "Kız öğrencilerim perişan durumda ve onları nasıl teselli edeceğimi bilmiyorum. Bugün tüm umutları ve hayalleri yıkıldı. Taliban zulmünden etkilenmiş bir kadın olarak Kabil'i ele geçirdikleri gün, kızları üniversitelerden menedeceklerini biliyordum" ifadelerini kullanmıştır.

Kaynak: The Washington Post, 2022. <https://www.washingtonpost.com/world/2022/12/21/taliban-ban-afghan-girls-women-education/>.

Son yasağın ardından Taliban yönetimi üzerindeki uluslararası baskı artmıştır. BM Afganistan Özel Raportörü Richard Bennett, kararı "eşit eğitim hakkını daha da ihlal eden ve kadınların Afgan toplumundan silinmesini derinleştiren yeni bir düşük seviye" olarak nitelendirmiştir. ABD Dışişleri Bakanı Anthony

Blinken “Taliban, Afganistan’daki herkesin haklarına saygı duymadan uluslararası toplumun meşru bir üyesi olmayı bekleyemez. Nüfusunun yarısı geride kaldığında hiçbir ülke gelişmez” ifadelerini kullanmıştır. Afganistan’ın resmi hükümeti olarak tanınmak isteyen Taliban’a karşı Batılı ülkelerin temel taleplerinden birini de kadınların eğitiminin geliştirilmesi oluştuyordu. Ekonomik olarak ciddi problemlerle karşılaşan Taliban, yabancı yatırımın gelmesi noktasındaki temel taleplerden birini de görmezden gelmiş görünüyor hatta kadınların sosyal yaşamdan daha da soyutlanmasına yönelik adımlara devam etmektedir. Eğitim Bakanlığı’nın ardından Ekonomi Bakanlığı da kadınların ülkedeki yerel ve uluslararası yardım kuruluşlarında çalışmasını yasaklamıştır. Henüz eğitime yönelik yasağa ilişkin tartışmalar sürerken yeni yasakla birlikte ülke ekonomisi üzerindeki baskı giderek artmaktadır. Henüz yasağın BM’nin yardım kuruluşları için geçerli olup olmadığı belli olmasa da yasakla birlikte Afganistan’ın yardım ekosistemi yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Afganistan nüfusunun en az yarısının, gelecek yıl bir tür insani yardıma ihtiyaç duyması beklenmektedir. Hukuksal ve ekonomik boyutunun ötesinde her iki yasak ile dini lider Şeyh Haybatullah Akhundzada dahil Taliban hareketi içerisindeki tutucu kanadın, ılımlılığı savunanlar üzerindeki baskıyı arttırma amacını taşıdığı düşünülmektedir.

Savaşın Ortasında Zelenskiy’in Washington Ziyareti

Kaynak: BBC News, 2022. <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-64066584>.

Ukrayna lideri Volodimir Zelenskiy, işgalin başlamasından bu yana ilk yurt dışı ziyaretini ABD’ye gerçekleştirdi. 20 Aralık günü Ukrayna’nın doğusundaki cephe hattını ziyaret eden Zelensky, gece Polonya’ya tren yolculuğu yaptı ve ardından bir NATO casus uçağı ve F-15 savaşı uçağı eşliğindeki ABD Hava Kuvvetlerine ait uçakla Washington’a ulaşmıştır. Rus füzelerinin Ukrayna üzerinden hava yolculuğunu çok riskli hale getirmesi nedeniyle Polonya

üzerinden seyahat planı çizilen Zelensky, yapacağı görüşmeler neticesinde ihtiyaç duyulan savunma yardımını almayı amaçlamıştır. Zelensky, ABD Kongresi'nde yapacağı konuşmasının öncesinde ABD Başkanı Joe Biden ile bir araya geldi. Yapılan görüşmede Biden'a teşekkürlerini ileten Zelenskiy aynı zamanda başkana askeri bir madalya da takdim etti. Biden "Amerikan halkı, egemenlik ve toprak bütünlüğüne yapılan saldırılara sessiz kaldığı takdirde, dünyanın daha kötü sonuçlarla karşı karşıya kalacağını çok iyi biliyor. Asla yalnız kalmayacaksınız" ifadelerini kullandı. Beyaz Saray, liderler görüşmesinin hemen öncesinde Ukrayna'ya yaklaşık 2 milyar dolarlık yeni bir askeri yardım paketini duyurdu. Yeni yardım paketi, Ukrayna'nın kritik alt yapılarını, Rus saldırılarına karşı korumasına yardımcı olacak Patriot füze sistemini de içermektedir. Yardımın Ukrayna savunması için hayati bir rol oynayacağını söyleyen Zelenskiy, kendilerine dayatılan savaş nedeniyle Rusya ile "adil bir barışın" olamayacağını ifade etmiştir. Kremlin sözcüsü Dimitri Peşkov, Batı'nın Ukrayna'ya silah tedarikinin çatışmayı derinleştireceğini vurgularken "Silah arzı devam ediyor ve sağlanan silahlar çeşitleniyor. Bütün bunlar çatışmanın şiddetlenmesine yol açar. Bu Ukrayna için pek iyiye işaret değil" ifadelerini kullanmıştır.

Kaynak: BBC News Türkçe, 2022. <https://www.bbc.com/turkce/articles/ce9z14zld89o>.

Biden ile görüşmesinin ardından Zelenskiy, Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi'nin davetlisi olarak Kongre'de konuşmasını gerçekleştirdi. ABD Başkan Yardımcısı Kamala Harris'in de hazır bulunduğu salonda Zelenskiy, konuşmasının öncesinde kongre üyeleri tarafından dakikalarca ayakta alkışlandı. Konuşmanın kendisi için büyük bir onur yaşattığını vurgulayan Zelenskiy "Ukrayna hala yaşıyor ve mücadele ediyor. Korkumuz yok. Rus tiranlığı üzerimizdeki kontrolünü kaybetti" ifadelerini kullandı. Cephedeki askerlerinin mücadelesini, II. Dünya Savaşı'nda Amerikan askerlerinin Nazilere karşı gerçekleştirdiği Ardenler Taaruzu'na benzetmiştir. Zelenskiy "Tıpkı 1944 Noel'inde olduğu gibi bu Noel'de de askerlerim Putin'e aynısını

yapıyor” ifadelerini kullanmıştır. Halihazırda Kongre’den geçen yaklaşık 2 milyar dolarlık paketin yanı sıra, 45 milyar dolarlık bir diğer yardım paketi de Senato’nun onayını bekliyor. Esasında ABD şimdiden 50 milyar dolar insani, mali ve güvenlik yardımı taahhüttü ile diğer ülkelere çok daha fazla yardım yapmış durumdadır. Rus füze saldırılarının ardından elektrik, ısınma ve sus sorunu yaşayan milyonlarca Ukraynalı Noel’i mum ışığında kutlamak zorunda kalmıştır. Ukrayna lideri, vatandaşlarına yönelik Noel mesajında “Özgürlüğün bedeli büyük ama köleliğin bedeli daha büyük” ifadelerini kullanmıştır.

Qatargate: Avrupa Parlamentosu’nda Yolsuzluk Soruşturması

Belçika Federal Polisi, 9 Aralık günü suç örgütü kurma, yolsuzluk ve akara para aklama suçlaması ile 16 baskın gerçekleştirdi. 5 kişinin gözaltına alındığı aramalarda polis, 600.000 euro tutarında nakit, telefon ve bilgisayar ele geçirdi. İlk göz altılar, Avrupa Parlamentosu’nun eski bir üyesi, birkaç parlamento yardımcısı ve bir sendika patronu gibi Brüksel standartlarına göre önemsiz isimleri içerse de AP Başkan Yardımcısı Eva Kaili’nin göz altına alınması ile soruşturmada kritik bir evreye girilmiştir. Soruşturmaya konu olan asıl suçlama, Dünya Kupası’na ev sahipliği yapan Katar ve Fas’ın parlamento üyelerine ödeme yapması ve siyasi müdahalede bulunmasıdır. AP’nin 14 başkan yardımcısından biri olan Kaili hem kurumunun hem de ülkesinin en önemli siyasi figürlerinden biri olarak nitelendirilmektedir. Kaili, soruşturmadan önce de Avrupa’da Katar’ın sözcüsü olarak kabul görüyordu. Dünya Kupası için inşa edilen statlardaki göçmen işçi ölümleri nedeniyle uluslararası kamuoyunda ciddi tartışmalara konu olan Katar’a yönelik “işçi haklarında öncü bir ülke” nitelemesini yapan Kaili, çokça eleştirilmiştir. Belçika’da mahkeme karşısına çıkan Kaili’nin tutukluluğu bir ay daha uzatıldı. Kaili’nin avukatları tarafından polis takip cihazı ile serbest bırakılmasına yönelik talep mahkemece reddedildi. Kaili’nin 15 gün içerisinde Brüksel Temyiz Mahkemesine çıkması bekleniyor. Kaili’nin avukatı Michalis Dimitrakopoulos “Dava prosedürü gizli bu nedenle fazla bir şey söyleyemem fakat söyleyebileceğim tek şey Eva Kaili’nin masum olduğu” ifadelerini kullanmıştır.

Son yıllarda Brüksel’deki “en şok edici” ve “en ciddi” yolsuzluk skandalı olarak nitelendirilen soruşturma da Kaili’nin hayat arkadaşı Francesco Giorgi’de suçlananlar arasındadır. Yolsuzluk soruşturmasına göre asıl lobi faaliyeti yapan karakter ise yine bir parlamento üyesi olan Antonio Panzeri’dir. Eski sosyalist Panzeri, Kaili, Giorgi ve Nicolo Figa Talamanca tarafından 2019 yılında kurulan “Fight Impunity (Cezasızlıkla Mücadele)” isimli STK üzerinden operasyonların yürütüldüğü iddia edilmektedir. Suçlamaların merkezindeki STK’nın yönetim kurulu üyeleri arasında eski Fransa Başbakanı Bernard Cazeneuve, eski İtalya Dışişleri Bakanı ve AB Dışişleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, eski AB Komisyonu üyeleri Dimitris

Avramopoulos ve Emma Bonino ve eski parlamento üyesi Cecilia Wikström gibi üst düzey siyasi isimler bulunuyordu.

Kaynak: Politico, 2022. <https://www.politico.eu/article/eva-kaili-doha-panzeri-qatargate-what-just-happened-at-the-european-parliament/>.

Yolsuzluk iddialarının ardından AB içerisinde özellikle muhalif isimlerden tartışma yaratacak ifadeler gelmiştir. Belki de bunlardan en radikali Macaristan Başbakanı Victor Orban tarafından gelmiştir. Orban basına verdiği demeçte “Bataklık kurutulmalı. Macarlar Avrupa Parlamentosu’nun mevcut haliyle feshedilmesini istiyor. Skandalın, AP’nin itibarını ne derece zedelediğine cevap vermek kolay: Hiç de değil, çünkü bundan daha aşağısı olamazdı” ifadelerini kullanmıştır. Son olayların ardından reform tartışmalarının sözcüsü konumdaki Orban, AP’ye ulusal parlamentolar tarafından yetkilendirilen üyelerin katılmasını önermiştir. Şu anki mevcut yapısı ile AP, bağımsız seçimlerle belirlenen üyelerin katılım sağladığı bir kurum iken Orban’ın teklifi ile kararlar AP tarafından değil ulusal parlamentolar tarafından alınabilecektir. Egemenlik tartışmalarının bir yansıması olarak değerlendirilen reform tartışmasında son yolsuzluk davasının da etkisiyle AB karşıtlarının eli biraz daha güçlenmiş görünmektedir. Her ne kadar Orban’ın AB yönelik eleştirileri, Avrupa kamuoyunda pek bir etki göstermese de uzmanlar skandalın ve retoriğin vereceği zararın hafife alınmamasını öneriyor. HEC Paris’te AB Hukuku üzerine ders veren Profesör Alberto Alemanno “Bu, Avrupa projesinin vatandaşlar nezdindeki meşruiyetini ve dış dünyadaki imajı hem kendi sınırları içerisindeki imajı için çok zarar verici” ifadelerini kullanmıştır.

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar

3 Aralık Dünya Engelliler Günü

3 Aralık günü 1992 yılından bu yana 3 Aralık Dünya Engelliler Günü Birleşmiş Milletler tarafından uluslararası bir gün olarak kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler **kapsayıcı kalkınma için dönüştürücü çözümler: erişilebilir ve eşitlikçi bir dünyayı beslemede inovasyonun rolü** üzerinde durmaktadır.

Kaynak: ntv.com.tr

Birleşmiş Milletler'e göre engellilerin dâhil edilmesi, insan haklarının, sürdürülebilir kalkınmanın ve barış ve güvenliğin desteklenmesi için temel bir koşuldur. Ayrıca, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'nin kimseyi geride bırakma vaadinin de merkezinde yer alıyor. Engelli kişilerin haklarını gerçekleştirme taahhüdü sadece bir adalet meselesi değildir; ortak bir geleceğe yatırımdır.

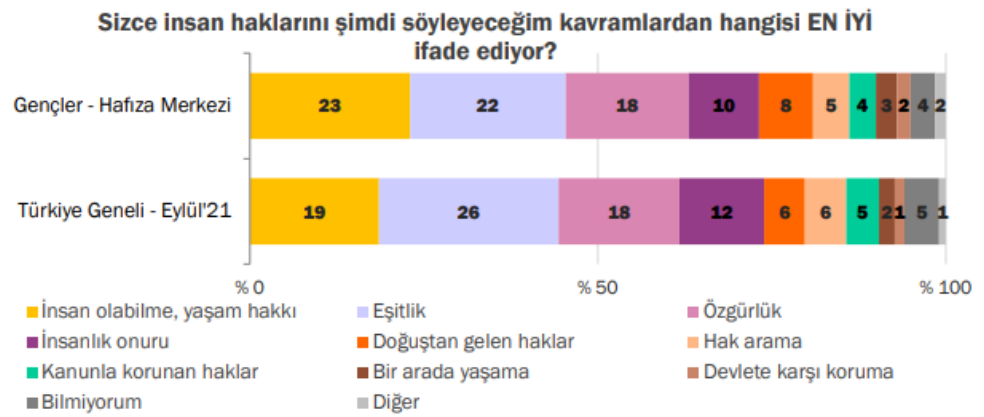
COVID-19 salgınından kaynaklanan şoklar, Ukrayna ve diğer ülkelerdeki savaş ve iklim değişikliğinde bir taşma noktası da dâhil olmak üzere bugün insanlığın karşı karşıya olduğu karmaşık ve birbiriyle bağlantılı krizlerin tümü, benzeri görülmemiş küresel ekonomik kriz gibi nitelikte insani zorluklar ve tehditler oluşturuyor. Çoğu zaman, kriz anlarında, engelli kişiler gibi savunmasız durumdaki kişiler en çok dışlanan ve geride bırakılan kişilerdir. 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'nin "kimseyi geride bırakma" şeklindeki ana öncülüne uygun olarak, dünyayı daha erişilebilir ve daha yaşanabilir hale getirmek için hükümetler, kamu ve özel sektörün engelliler için ve onlarla birlikte yenilikçi çözümler bulması çok önemlidir. Dolayısıyla Birleşmiş Milletler engellileri içeren, sosyal hayata dahil eden sürdürülebilir yenilikler

üzerinde durmaktadır (<https://www.un.org/en/observances/day-of-persons-with-disabilities>).

Gençlerin İnsan Hakları Algısı Araştırması

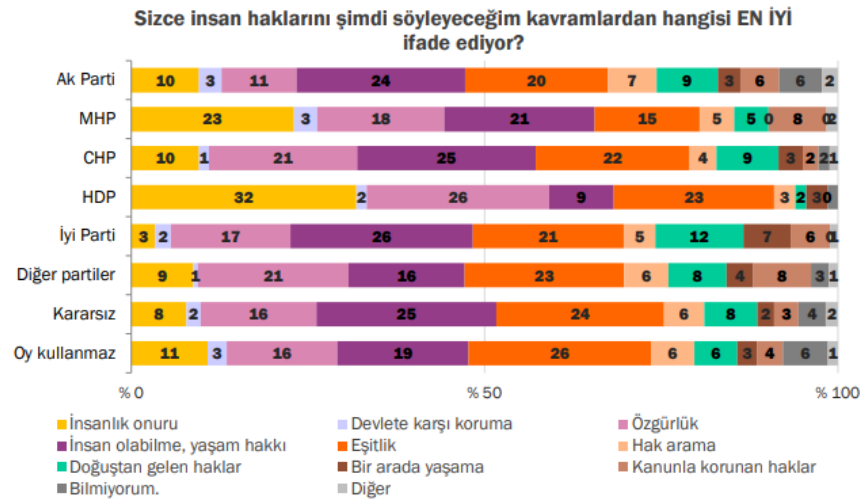
KONDA araştırma ve danışmanlık şirketi “Gençlerin İnsan Hakları Algısı: Kamuoyu Araştırması”nı yayınladı. Gençler için "insan olabilme, yaşam hakkı" yüzde 23 oranıyla insan haklarını en iyi ifade eden kavram. Eşitlik, özgürlüğe göre insan haklarını daha iyi ifade eden bir kavram olarak niteleniyor. Araştırmadan elde edilen bazı sonuçlar şu şekildedir:

Tablo 1: İnsan haklarını en iyi ifade eden kavramlar.

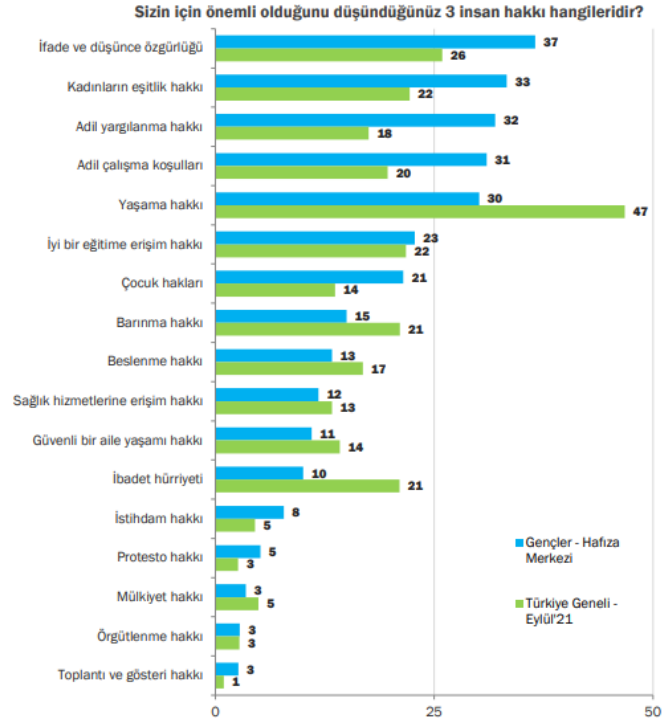

Kaynak: KONDA, 2022, s. 40.

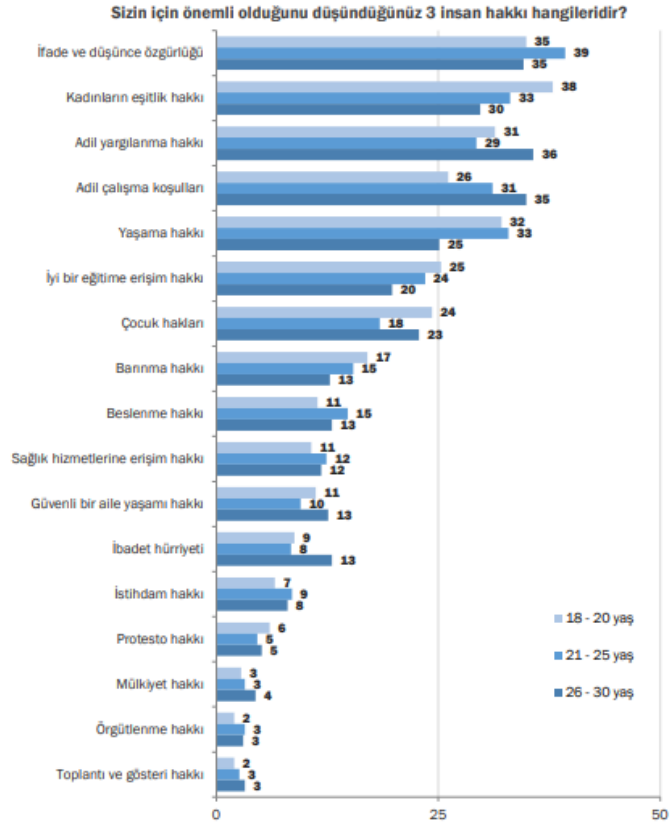
Tablo 2. Siyasi partilere göre insan haklarını en iyi ifade eden kavramlar

Kaynak: KONDA, 2022, s. 40.

Tablo 3. Gençlere göre en önemli insan hakları.

Kaynak: (KONDA, 2022, s. 41).

Tablo 4. Sizin için önemli olan 3 insan hakkı.

Kaynak: KONDA, 2022, 42.

Güney Asya Araştırmaları

İmran, Pencap'ın Dağıldığını Duyurdu

Kaynak: www.southasianews.com

Pakistan Tehreek-i-Insaf (PTI) Başkanı İmran Han, Pencap ve Khyber Pakhtunkhwa meclislerinin dağılma tarihini nihayet açıkladı ve hükümeti erken seçim çağrısında bulunmaya zorlamak için her iki meclisin de 23 Aralık'ta (Cuma) dağıtılacağını açıkladı.

Eski başbakan, Lahor'daki Zaman Parkı'ndaki sanal konuşması sırasında, eski ordu komutanı Qamar Javed Bajwa'ya saldırdı ve onu PTI hükümetini istikrarsızlaştırmak için "yabancı ellerle" komplo kurmakla suçladı. İmran Han'a göre, Bajwa yağmacıları ve yolsuzluğu sorumlu tutmasına izin vermedi.

PTI şefi, "General Bajwa bir hata yaptı, ancak hükümetimin devrilmesinden kısa bir süre sonra [PTI] ile yan yana gelen ulusun tepkisini gördükten sonra bile bunun farkında değildi" dedi.

Ayrıca, şu anda "temerrüde doğru giden" ülkenin kaderini tersine çevirmede önemli bir adım olarak devlet kurumlarının yeniden şekillendirilmesine dair ipuçları verdi.

PTI lideri, Pencap Başbakanı Chaudhry Parvez Elahi ve Khyber Pakhtunkhwa Başbakanı Mahmud Han'ın yanındayken, "Yağmacıların ve yozlaşmış yöneticilerin ailelerini yeneceğiz ve ülkenin bir sonraki seçimlerde kazanılmış ağır bir yetki ile ilerlemesine yardımcı olacağız" dedi.

Ortak Finans ve Sağlık Görev Gücü, Hindistan'ın G20 Başkanlığı Altında Toplantı Düzenledi

Kaynak: www.southasianews.com

Yeni Delhi [Hindistan], 20 Aralık (ANI): Hindistan'ın G20 Dönem Başkanlığı altındaki ilk Ortak Finans ve Sağlık Görev Gücü Toplantısı Salı günü yapıldı. Sanal ortamda gerçekleştirilen toplantıya, G20'den finans ve sağlık temsilcileri ile davet edilen ülkelerin yanı sıra uluslararası kuruluşlar da katıldı. Hindistan, bu yıl 1 Aralık'ta Endonezya'dan G20 Başkanlığını resmen üstlendi. "Toplantıya İtalya ve Endonezya eş başkanlık etti.

Bali Liderler Deklarasyonu 2022, Pandemi Önleme, Hazırlık ve Müdahale için maliye ve sağlık bakanlıkları arasındaki işbirliğini sürdürmek için Görev Gücü'nün görev süresini genişletti "dedi. Görev Gücü Sekreteryası'nın, Hindistan Başkanlığı'nın 2023 için Küresel Sağlık Öncelikleri etrafında tasarlanan 2023 ve sonrası için çalışma planını hazırlamak üzere Hindistan Başkanlığı ve Eş Başkanları İtalya ve Endonezya ile birlikte çalıştığı belirtildi.

Çalışma planının toplantı sırasında kabul edilmek üzere sunulduğu belirtildi. Açıklamada, üyelerin Görev Gücü'nün pandemi önleme, hazırlık ve müdahale için küresel sağlık mimarisinin güçlendirilmesine katkıda bulunma ve 2023 için çıktılarının elde edilmesi konusunda Sekreteryaya ve Eş Başkanlarla birlikte çalışma görevine bağlılıklarını ifade ettikleri belirtildi.

Nepal'de Hükümet Kurma Yarışı

Kaynak: www.southasianews.com

Katmandu [Nepal], 20 Aralık (ANI): Geçici Başbakan Sher Bahadur Deuba ve Nepal Kongresi (NC) Genel Sekreteri Gagan Thapa, 20 Kasım'daki genel seçimlerin ardından Nepal'de hükümet kurma yarışı başlarken parlamento parti liderliği görevine adaylıklarını sundular. NC Genel Sekreteri-Thapa, Çarşamba günü yapılması planlanan seçimlerde parti Başkanı Deuba'ya meydan okuyor. Her iki aday da adaylıklarını sunmak için idari merkez Singhadurbar'daki parlamento parti ofisine ulaştı. Deuba, Kongre kıdemli lideri ve eski Meclis başkanı Ram Chandra Poudel tarafından görev için teklif edilirken, Purna Bahadur Khadka teklifi geçici olarak kabul etti. 46 yaşındaki Thapa, Shekhar Koirala tarafından önerildi ve parti başkan yardımcısı Dhanraj Gurung, genel sekreter Bishwa Prakash Sharma ve lider Pradeep Poudel tarafından görevlendirildi. Parti, parlamento partisi için seçimi Çarşamba günü sabah 8'den sabah 10'a kadar planladı. Partinin yeni seçilen 89 milletvekili, parlamento parti lideri seçiminde oy kullanma hakkına sahip. Adayların görevi garantilemek için en az 45 oya ihtiyacı olacak. Nepal Kongresi Çarşamba günü parlamento liderini seçerken, muhalefetteki NKP-UML (Nepal Komünist Partisi-Birleşik Marksist Leninist) ve NKP-Maoist Merkez parlamento liderleri tartışmasız seçildi.

Genel seçimlerden bir buçuk yıl önce iki gruba ayrılan muhalefetteki NKP-UML, Parti başkanı ve eski Başbakan KP Sharma Oli'yi parlamento partisi lideri olarak sundu. Oli, aldığı kararlarda ve diğer parti işlevlerinde muhalefetsiz kalmaya devam etti. NKP-Maoist Merkez – ana akım siyasete girmesinden bu yana hiçbir zaman muhalefette yer almayan bir başka iktidar paylaşım partisi de Pushpa Kamal Dahal'ı yani Prachanda'yı muhalefetsiz veya tartışmasız bir parti lideri olarak görüyor. Maoist Merkez, parlamento liderini tartışmak için bir

toplantı yapmayı planlasa da, görev için bir seçim yapma planı yok. Bunun yerine, Dahal, Başbakan adaylığını desteklemek için diğer partilere lobi yapıyor. "Perşembe günü milletvekillerinin yemin etmesinden sonra parlamentodaki parti liderimizi seçeceğiz. Parlamento partisinin lideri seçilecek olan başkan olurdu, bu açık, "dedi partinin genel sekreter yardımcısı Shakti Basnet. Nepal parlamentosunda temsil edilen siyasi partiler, Himalaya Ulusu anayasasına göre Başbakanlık görevine aday olmaya uygun bir parlamento partisi lideri atamaya tabidir. Ancak iki veya daha fazla partiden destek aldıktan sonra kurulan hükümet, kuruluşundan sonraki 30 gün içinde parlamentoda desteğe tanıklık etmekle görevlendirildi. Yeni seçilen Temsilciler Meclisi'nin ilk toplantısı Perşembe günü için çağrıldı.

Yayına Hazırlayan: Dilek KARADENİZ TOPAL

Bize Ulaşın

- Email: sam@ktu.edu.tr
- Twitter: [@sam_ktu](https://twitter.com/@sam_ktu)
- Facebook: [@ktusam2020](https://facebook.com/@ktusam2020)
- Instagram: [@sam_ktu](https://instagram.com/@sam_ktu)
- Youtube: [KTÜ Stratejik Araştırma Merkezi](https://youtube.com/KTÜ%20Stratejik%20Araştırma%20Merkezi)
- Website: <https://www.ktu.edu.tr/sam>

YÖNETİM KURULU

Müdür

Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ

Müdür Yardımcıları

Doç. Dr. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ
Doç. Dr. Abdullah UZUN

Üyeler

Prof. Dr. Bünyamin ER
Doç. Dr. İsmail KÖSE
Doç. Dr. Umut ÜZAR
Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

ÇALIŞMA GRUPLARI

Ekonomik Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Umut ÜZAR

Arş. Gör. Tuğçe ADIMLI
Sema ŞEKER

Uluslararası Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Vahit GÜNTAY

Doç. Dr. İsmail KÖSE
Dr. Öğr. Ü. Göktaş KIPRIZLI
Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU
Ceren HAKYEMEZ
Dilek KARADENİZ
Mehmet Can ALBAYRAK
Nurfer GEZER
Aleyna TEMİZ
Münevver YAVUZ

Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN
Arş. Gör. Dr. Nisa ERDEM
Öğr. Gör. Fatma NALBANT
Arş. Gör. Tülay DEMİR
Arş. Gör. Abdülgazi YIKICI
Kübra ÖZDEMİR
Aynur YILDIRIM

Güney Asya Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Ulaş Kutsi ÇEZİK

Dr. Elif Esra NARTOK
Dr. Yücel BULUT
Dr. Emre YÜRÜK
Professor Aparna SRIVASTAVA
Assistant Professor Sheetal SHARMA
Assistant Professor Devender KUMAR
Fatma GÜNEŞ
Cansu KOÇ

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Hüseyin YADİGAROĞLU

Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ
Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ
Dr. Öğr. Ü. İlhan BİLİCİ